

ĐẶC ĐẶC KHU KINH TẾ: LÒNG DÂN KHÁC Ý ĐẢNG

Thiện Ý

Trong những ngày qua, Dự luật “**Đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt**” gọi tắt là “**Dự luật đặc khu kinh tế**” (*special economic zone*) đã bị sự chống đối quyết liệt của người Việt khắp nơi, từ trong nước ra hải ngoại. Nhiều cuộc xuống đường biểu tình rầm rộ đã nổ ra trên nhiều tỉnh thành ở Việt Nam mà cao điểm là cuộc tổng biểu tình thu hút hàng trăm ngàn người diễn ra vào Chủ nhật 10-6-2018 tại các tỉnh thành lớn nhỏ như Hà Nội, Sài Gòn, Bình Thuận... Mặc dầu trước đó một ngày (9-6-2018) quốc hội Việt Nam đã hoãn lại biểu quyết Dự luật này, nói là theo yêu cầu của Thủ tướng chính phủ, song thực chất là có lệnh của “*Đảng ta*” mà người đứng đầu là Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng.

Vậy vì sao “Dự luật Đặc khu kinh tế” bị chống đối quyết liệt và lan rộng khắp nơi?

Câu trả lời tổng quát là vì Dự luật “Đặc khu kinh tế” có sự mâu thuẫn đối kháng giữa lòng dân và ý đồ của đảng cầm quyền độc tôn. Lòng dân thì dễ dàng tìm thấy qua thái độ, hành động, lời nói đầy lòng yêu nước của các giới quốc dân Việt Nam (*công dân của Tổ quốc Việt Nam*) trong và ngoài nước đã bày tỏ trong những ngày qua, với nhiều bài viết, khẩu hiệu, hình ảnh sống động gây ấn tượng mạnh của các cuộc biểu tình được các phương tiện truyền thông truyền đi khắp thế giới.

Theo đó, các giới quốc dân Việt Nam không quan tâm đến độ dày của một dự luật gồm 6 Chương, 88 Điều khoản và 4 Phụ lục; với nội dung quy định cơ cấu tổ chức, điều hành, các điều kiện ưu đãi, thủ tục tiến hành đầu tư kinh doanh v.v... ở ba “**Đặc Khu Kinh Tế**” **Vân Đồn** thuộc tỉnh Quảng Ninh (*Bắc phần*), **Bắc Vân Phong** thuộc tỉnh Khánh Hòa (*Trung phần*) và **Phú Quốc** thuộc Kiên Giang (*Nam phần*). Có kinh phí đầu tư dự trù là 1.570.000 tỉ VNĐ (*tính đến năm 2030*). Họ không quan tâm vì nội dung các quy định có tính nguyên tắc, chuyên môn mà bất cứ văn thức lập pháp nào cũng phải thế, nên ít ai mất thời giờ để đọc.

Điều mà các giới quốc dân Việt Nam quan tâm, lo lắng là hệ quả “**Lợi bất cập hại**” cho đất nước của Dự luật “**Đặc khu kinh tế**”, nếu nó được Quốc hội của đảng cầm quyền độc tôn thông qua. Sự lo lắng đến phần nộ của nhiều người là vì Dự luật này nói là phải được thông qua, dù trái với lòng

dân, bất lợi cho đất nước; nhưng lại là ý đồ của đảng, do đây là nghị quyết của Bộ chính trị được Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân nhắc lại tại quốc hội; phần nộ vì quyền làm chủ của nhân dân luôn bị tước đoạt trắng trợn, thông qua một **“Quốc hội công cụ của đảng, do đảng và vì đảng”!**

Vậy hệ quả **“Lợi bất cập hại”** cho đất nước của Dự luật **“Đặc khu kinh tế”** là gì? Trả lời câu hỏi này, theo phản ánh chung, lợi đây là lợi ích về phát triển kinh tế và hại đây là hại về an toàn quốc gia và an ninh quốc phòng do Dự luật đem đến cho nhân dân và đất nước. Đã có nhiều bài phân tích, nhận định chi tiết về sự lợi hại của nhiều người am tường trong và ngoài nước. Vì thế chúng tôi sẽ chỉ đưa ra như một đúc kết các điểm **“Lợi về kinh tế thì ít, hại về an toàn quốc gia và an ninh quốc phòng thì nhiều”** của **“Dự luật Đặc khu kinh tế”**, để cho thấy vì sao **“Lòng dân trái với ý đồ của đảng”**

Vậy những Đặc khu kinh tế có lợi gì cho phát triển kinh tế đất nước?

Theo ý đảng và nhà cầm quyền CSVN, Dự luật **“Đặc khu kinh tế”** sẽ tạo ra môi trường kinh doanh có những điều kiện pháp lý cũng như thực tế thuận lợi, với nhiều ưu đãi, lợi nhuận cao, sẽ tạo hấp lực thu hút vốn đầu tư nước ngoài đa diện, đa năng, đa hiệu; cùng lúc du nhập các phương tiện, kinh nghiệm sản xuất kinh doanh, khoa học kỹ thuật công nghiệp cao, góp phần đưa nền kinh tế quốc dân phát triển toàn diện, bền vững; Nhà nước sẽ thu được nhiều thuế làm giàu cho ngân quỹ quốc gia vốn đang bị thâm thủng, công trái nặng nề, do quốc doanh làm ăn lỗ lã vì quản lý kém cỏi và tham nhũng đục khoét nặng nề... Chẳng hạn chế độ ưu đãi như quyền độc lập tự chủ về quản trị kinh doanh rộng rãi cho các nhà đầu tư, miễn thuế, giảm thuế dài hạn, cho thuê đất đến 99 năm (*hơn cả Luật Đất đai hiện hành qui định tối đa là 70 năm*)...

Thế cho nên ý đồ của đảng được thể hiện trong Điều 4. quy định về “Chính sách của Nhà nước về phát triển đặc khu”, khoản 1 viết “ Nhà nước có chính sách khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi nhằm thu hút đầu tư vào các ngành, nghề ưu tiên phát triển của đặc khu; xây dựng các đặc khu theo hướng xanh - tri thức - bền vững, áp dụng phương thức quản lý tiên tiến, hình thành môi trường sống văn minh, hiện đại, chất lượng cao; bảo đảm an sinh xã hội, giữ vững ổn định chính trị - xã hội tại đặc khu.”

Thế nhưng lòng dân thì không muốn có “Đặc khu kinh tế” tí nào vì:

1.-, Hình thức thu hút đầu tư qua các đặc khu kinh tế nay đã lạc hậu, tốn kém và ít có tính khả thi.

Theo nhận định của tác giả Nguyễn Quang Dy, trong bài viết ngày 1-6-2018 nhan đề “**Nghịch Lý Về Đặc Khu Kinh Tế**” thì “Tuy đối với các nước có nền kinh tế chuyển đổi (*như Việt Nam*), đặc khu kinh tế vẫn là một mô hình phát triển hấp dẫn, nhưng dường như đã lỗi thời và có nhiều bài học thất bại. Nó đòi hỏi những điều kiện nhất định, vì vấn đề không phải là làm cái gì (what) mà là làm thế nào (how). Mọi chuyện đều có thể, nhưng “sai một ly đi một dặm”. Nếu đủ điều kiện và phát triển đúng hướng/đúng cách, nó có thể là đòn bẩy kinh tế và đầu tàu phát triển (*như Thâm Quyển*). Dubai là một bài học thành công mà nhiều nước khác muốn bắt chước. Nhiều người Việt đã từng mơ ước biến Chu Lai thành Dubai của Việt Nam, hay biến Phú Quốc thành Singapore của Việt Nam. Singapore thành công vì có Lý Quang Diệu (*Việt Nam không có*). Dubai thành công vì không có yếu tố Trung Quốc (*Việt Nam có quá nhiều*).”

2.- Với thời hạn cho thuê đất dài hạn đến 99 năm sẽ tạo điều kiện cho các nhà đầu tư không vì mục đích kinh doanh có lợi nhuận mà đầu tư bất động sản để đầu cơ trục lợi. Bởi vì thời hạn dài đến 99 tương đương với vài ba thế hệ đời người, nhà đầu tư có thể được chuyển nhượng sau khi khai thác xong, hoặc thay đổi dự án giữa chừng mà không phải trả lại đất. Và do đó. “**Đặc khu Kinh tế**” có thể trở thành môi trường thuận lợi cho “*tệ tham những phát triển*” hay “*kinh tế phát triển*” đây?

3.- Về hiệu quả của mô hình “Đặc khu kinh tế” thì kinh nghiệm thực tế ở một vài nước áp dụng, theo đánh giá của các kinh tế gia không có gì chắc chắn, thành công và thất bại theo tỷ lệ 50/50 và sự thành công hay thất bại là tùy thuộc vào các điều kiện chủ quan và khách quan ở mỗi nước.

Tác giả Nguyễn Quang Dy dẫn chứng về sự thành công của Singapore là dựa trên những tiền đề hoàn toàn khác Việt Nam. Ông Lý Quang Diệu từng nói: “*Lẽ ra vị trí số một ở châu Á phải là của Việt Nam*”. Theo ông, vị trí địa lý chiến lược, tài nguyên thiên nhiên phong phú là hai yếu tố hàng đầu có thể đưa Việt Nam trở thành “*người khổng lồ ở châu Á*”. Nhưng đáng tiếc ngày nay năng suất lao động của người Việt Nam chỉ bằng 1/15 của người Singapore (*hay 1/5 của người Malaysia, 2/5 của người Thailand*). **Ông khẳng định sự thành công của một quốc gia bao gồm ba yếu tố chính là: (1) điều kiện tự nhiên (*như vị trí chiến lược và tài nguyên thiên nhiên*), (2) con người, và (3) thời cơ, nhưng căn bản nhất vẫn là yếu tố con người...** Vì vậy Ông Lý Quang Diệu rất tiếc vì Việt Nam không biết trọng dụng nhân tài, và cho rằng

nhân tài của Việt Nam đã định cư ở nước ngoài hết rồi. (*Việt Nam trong mắt Lý Quang Diệu*, Cao Huy Huân, VOA, 14/9/2014).

Tuy ý tưởng về đặc khu kinh tế không mới, nhưng người ta đã chóng quên bài học xấu về các dự án lớn như “*đặc khu kinh tế gang thép Vũng Áng*”, khai thác bauxite Tân Rai & Nhân Cơ (*Tây Nguyên*), cũng như kinh nghiệm xấu tại Chu Lai (*Quảng Nam, 2003*), Dung Quất (*Quảng Ngãi, 2005*), Nhơn Hội (*Bình Định, 2005*), Chân Mây (*Thừa Thiên, 2006*), Vân Phong (*Khánh Hòa, 2006*), Phú Yên (*Phú Yên, 2008*). Tại sao các nơi đó thất bại? Cái gì đảm bảo ba đặc khu mới này sẽ thành công? **Nếu Việt Nam không cải tổ thể chế để kiểm soát quyền lực và tham nhũng, thì các mô hình phát triển tương tự sẽ lặp lại bài học “lợi bất cập hại”.** (*Theo nhận định của Nguyễn Quang Dy*)

Theo chuyên gia Vũ Quang Việt, các đặc khu kinh tế Vân Đồn, Bắc Vân Phong, Phú Quốc “**đặt lợi ích nhóm lên hàng đầu**”. Các quy định trong dự luật về đặc khu chủ yếu nhằm vào thị trường địa ốc (property market) và đánh bạc (casino) chứ không nhằm thu hút đầu tư công nghệ cao. Trong khi đó, cái mà Việt Nam cần là công nghệ cao và giáo dục để tăng năng suất lao động, phát triển công nghiệp và kinh tế trí thức, chứ không phải là phát triển địa ốc và casino.

Tự chung như vậy là những lợi ích kinh tế mà đảng và nhà đương quyền Việt Nam muốn thực hiện bằng Dự luật “**Đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt**” xem ra không có gì chắc chắn, còn nhiều bấp bênh. Nghĩa là “**Lợi bất cập hại**”.

Thế còn những cập hại của “Đặc khu kinh tế” là gì?

Lòng dân biết rằng, những cập hại của “Đặc khu kinh tế” là những tác hại nghiêm trọng về mặt an toàn quốc gia và an ninh quốc phòng của đất nước, đã được nhiều người Việt trong và ngoài nước nêu lên. Những tác hại nghiêm trọng ấy, chẳng cần nói ra thì ai cũng thấy là đã và sẽ đến từ nước láng giềng đại cường Phương Bắc vốn có tham vọng xâm lăng Việt Nam từ quá khứ lịch sử đến hiện đại. **Mặc dầu Dự luật “Đặc khu kinh tế” không đề cập đến đối tượng đầu tư dành riêng cho người nước nào, không có từ ngữ nào nói đến Trung quốc, nhưng ai cũng thấy nguy cơ gần như chắc chắn đến từ Trung Quốc, nếu Dự luật “Đặc khu kinh tế” được Quốc hội thông qua.** Vì thực tế đã có nhiều dạng “Đặc khu kinh tế” của người Trung quốc chiếm lĩnh và tương lai ai cũng đoán được người Trung quốc sẽ nắm thế thượng phong hay độc quyền đầu tư trong các “Đặc khu kinh tế” dự trù, do Việt Nam nằm trong

vòng cương tỏa toàn diện và lệ thuộc nặng nề Trung Quốc, nhất là về chính trị và kinh tế.

Thực tế nhân tiền, là hầu hết các dự án lớn tại Việt Nam đều rơi vào tay các tập đoàn Trung Quốc, thì không có lý gì các đặc khu kinh tế tương lai lại không rơi vào tay họ và biến thành các **“tô giới của Trung Quốc”**. Các tập đoàn tư bản Trung Quốc được nhà nước hỗ trợ có thừa ưu thế và nguồn vốn, động cơ để chiếm lĩnh các đặc khu kinh tế này như một cuộc **“xâm lược mềm”**, không cần đánh vẫn thắng (*như binh pháp Tôn Tử*). Những vị trí hiểm yếu trên đất liền mà Trung Quốc không chiếm được bằng vũ lực (*như họ đã từng chiếm Hoàng Sa và Trường Sa*) thì họ sẽ cưỡng chiếm bằng được qua đầu tư và **“sức mạnh sắc bén”** (sharp power). **Vì vậy, “chủ trương lớn” về ba đặc khu kinh tế với những ưu đãi đặc biệt (như cho thuê đất 99 năm), chẳng khác gì “gửi trứng cho ác” hay “nồi giáo cho giặc”**. Hay nói như kinh tế gia Nguyễn Xuân Nghĩa **“nếu có chết thì cố chết cho chậm, việc gì phải ký giấy tự sát vào ngày 15 này?”** (*ngày quốc hội định thông qua Dự luật Đặc khu kinh tế*)

Trong khi Trung Quốc ráo riết quân sự hóa và kiểm soát Biển Đông, không cho người Việt khai thác dầu khí và đánh cá trong vùng biển của mình, chắc họ sẽ tăng cường bành trướng thế lực để chiếm các vị trí hiểm yếu trên đất liền. Các Đặc khu kinh tế chính là các vị trí hiểm yếu mà Trung Quốc có thể sẽ chinh phục và điều này hoàn toàn bất lợi về an toàn quốc gia, an ninh lãnh thổ, quốc phòng cho Việt Nam, khiến nhiều người lo ngại, đưa đến sự chống đối Dự luật **“Đặc khu Kinh tế”** quyết liệt và lan rộng khắp nơi trong những ngày qua một cách tự phát, đồng bộ (*vì đụng chạm đến lòng yêu nước của hầu hết quốc dân Việt Nam*).

Vì trong lịch sử, Vân Đồn vốn là một vị trí chiến lược án ngữ cửa ngõ phía Đông Bắc, để ngăn chặn thủy quân Trung Quốc xâm nhập bằng đường biển; như thời Ngô Quyền chống quân Nam Hán (*với Trận Bạch Đằng năm 938*), thời Lý Thường Kiệt chống quân Tống, (*1075-1077*), thời Trần Hưng Đạo chống quân Nguyên Mông (*1287-1288*). Khi Lý Thường Kiệt đem quân đánh Khâm Châu, Liêm Châu và Ung Châu, thì Vân Đồn và Móng Cái là địa điểm tập kết quân nhà Lý. Khi Lý Thường Kiệt lập phòng tuyến Sông Cầu để chống quân Tống, Vân Đồn là căn cứ của thủy quân nhà Lý để ngăn chặn thủy quân Tống, không cho ngược sông để hội nhập quân với bộ binh địch, nên quân Tống đã đại bại...

Nếu Vân Đồn có vị trí chiến lược án ngữ cửa ngõ phía Đông Bắc nhìn ra Vịnh Bắc Bộ, thì Phú Quốc có vị trí chiến lược án ngữ cửa ngõ phía cực Nam nhìn ra Ấn Độ Dương, trong khi Vân Phong có vị trí chiến lược án

ngũ cửa ngõ Miền Trung nhìn ra Biển Đông. Tại Miền Trung, ngoài cảng Sơn Dương (Vũng Áng) mà Trung Quốc đã nắm, nay chỉ còn Vân Phong và Cửa Việt là hai cảng trung chuyển lớn (nước sâu) có tầm quan trọng chiến lược, nhưng Trung Quốc chưa nắm được. Phú Quốc có vị trí đặc biệt trong tầm nhìn chiến lược Indo-Pacific (cách Sihanoukville và Bokor có mấy chục km). Trung Quốc đã thuê được (lâu dài) hai vị trí chiến lược đó của Campuchia, nên họ rất thèm có Phú Quốc, để hình thành một tam giác chiến lược. Một khi Trung Quốc thỏa thuận được với Thailand để làm kênh đào Kra thì vị trí chiến lược của Phú Quốc còn quan trọng hơn cả Singapore.

Nếu xung đột tại Biển Đông xảy ra thì ba đặc khu Vân Đồn, Vân Phong, và Phú Quốc có ý nghĩa chiến lược hiểm yếu đối với mục tiêu ngăn chặn địch tiếp cận. Nếu ba vị trí chiến lược đó bị đối phương (Trung Quốc) chiếm thì không chỉ đối với Việt Nam mà còn cả với ASEAN và các cường quốc khác có lợi ích sát sườn tại Biển Đông như Mỹ-Nhật-Ấn-Úc, và EU (hoặc Nga). Vì thế ý nghĩa quan trọng nhất của ba đặc khu kinh tế này là bất lợi về chiến lược quân sự và an ninh quốc phòng (*chứ không chỉ lợi ích kinh tế*) đối với Việt Nam.

Đến giờ này thì có lẽ 486 Đại biểu quốc hội Việt Nam đã hiểu vì sao Dự luật “Đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt” gọi tắt là Dự luật về **“đặc khu kinh tế”** đã và đang bị sự chống đối quyết liệt của người Việt yêu nước khắp nơi, từ trong nước ra hải ngoại. Một khi biết được nguyên nhân vì sao, ắt mỗi Đại biểu quốc hội đã có thể xác định vị thế mình là đại biểu của dân hay cán bộ của Đảng. Từ đó mỗi Đại biểu quốc hội biết mình sẽ **“bấm nút”** biểu quyết về Dự luật **Đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt** theo lòng dân hay ý đảng. Vì rõ ràng trong vụ việc này **“lòng dân khác ý đảng”**, mà lợi ích của nhân dân luôn phù hợp với lợi ích của Đất nước và Dân tộc; còn lợi ích của đảng chỉ phù hợp với lợi ích của nhân dân và đất nước khi **“lòng dân, ý đảng là một”** (*mà điều này thực tế ít xảy ra*).

Nay Dự luật **“Đặc khu kinh tế”** được hoãn lại và đang chờ biểu quyết trong phiên họp khác của Quốc hội trong tương lai gần. Các đại biểu Quốc hội có cơ hội quyết định chọn lựa bấm nút theo ý dân hay theo lệnh của Đảng. Quý vị nên nhớ rằng, dù có giảm thời gian cho thuê đất ngắn đến đâu, **“dù chỉ một ngày”** thì ý dân được bày tỏ trong các cuộc biểu tình yêu nước vẫn là phải **“hủy bỏ” toàn bộ Dự luật**. Vì nguy cơ Trung Quốc xâm lược mằm dưới vỏ bọc **“đầu tư kinh tế”** chỉ là **“Diện”**, mà **“Điềm”** là lấn chiếm đất đai của Việt Nam theo kiểu **“Tằm ăn dâu”** với các thủ đoạn chính trị thâm độc. Thực tế đó không còn là nguy cơ nữa, mà là hiện thực trên nhiều vùng “đầu

tư kinh tế” của người Tàu tại Việt Nam, đồng dạng với ba “**Đặc khu kinh tế**” Vân Đồn, Bắc Phong Vân và Phú Quốc mà ý đồ của đảng muốn thiết lập bằng Dự luật “**Đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt**” gọi tắt là “**Dự luật đặc khu kinh tế**” đang bị quốc dân Việt Nam khắp nơi chống đối quyết liệt.

Thiện Ý

Houston, ngày 18-6-2018

* **Ghi chú:** Bài viết có tham khảo và trích nguyên văn một số đoạn trong bài viết của tác giả Nguyễn Quang Dy, trong bài viết ngày 1-6-2018 nhan đề “**Nghịch Lý Về Đặc Khu Kinh Tế**”.